

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עשרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

מדיני כתיבת ואמירת חידושי תורה
מתוך שע"ה חו"מ סי' רכ"ב סע' כ'
למרן הגר"י רצאבי שליט"א

מי ששמע חידוש בתורה מפי תלמידי-הכס, כגון איזה פירוש או הלכה וכדומה, או ראה את החידוש כתוב בספר, ואחר כך אמר או כתב או הדפיס זאת בשם עצמו, כאילו שהוא חידש זאת מדעתו, נקרא גנב. ויש אומרים כי חמור עוון זה של-גניבת חידושי-תורה, יותר מאשר גניבת ממון. מלבד שגניבה זו קשה יותר להישבון. ולא עוד אלא שגנון לומר ולכתוב הדברים בפירוש בשם אומרים, ולא "כך שמעתי" או "כך ראיתי" סתם, או בסגנון בלתי ברור שאפשר להבין כי המה דברי עצמו, שלא יבינו שלקחם מזולתו. אלא אם כן כוונתו לשם-שמים, כגון שעל ידי זה יתקבלו הדברים יותר, ובלבד שלא יתעטף בטלית שאינה שלו לאמרם בשם עצמו, או להסדירם באופן שמוכר כן. ואמר רבותינו ז"ל **המשך בעמוד האחרון**

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ואת הנפש אשר עשו בחרן (בראשית יב. ה)

מובא ב'מנחת יהודה' למהר"י גיפאן זצ"ל על פסוק זה: מסורת בדינו מאבותינו שאברהם עליו השלום חיבר ספר יצירה על מתכנתו כי ה' אתו ודי לכל משכיל. (ילקוט בשם ציוני).

תא חזי מאן דחס על מסכניא ואתיב ליה נפשיה, קודשא בריך הוא חשיב ליה כאלו הוא ברא ליה דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן. (שם בשם זוהר ויקהל). והענין הוא כי האדם המוכיח את חברו ומחזירו בתשובה כמו שהיה עושה אברהם, אז מעלה עליו הכתוב כאלו עשאו ברית חדשה וזה סוד ואת הנפש אשר עשו בחרן. (פנים חרות). עכ"ל.

בדורנו זה, יש הרבה אנשים אשר הינם בגדר הנפש אשר עשו בחרן. ולענייננו יש הרבה בגדר זה גם בעניין חינוך ילדים. אבות ואמהות אשר אינם עושים דים בחינוך ילדיהם, ויש אפילו המעדיפים להכניס למוסדות אשר הינם פנימיים, ובכך מקילים מעליהם עמל חינוך הבנים והן אמת שיש פעמים שאין ברירה וזו תועלת הילד, כגון שהשלום לא שורר בבית וכיו"ב. אך לרבים אין זו הסיבה כידוע ליודעים. ולא משנה הסיבה או הגורם, התוצאה היא אחת, ילדיהם אינם שלהם אלא של אנשי החינוך המגדלים והמטפחים ילדיהם. לא לחינם אנשי חינוך בפרט והעולם בכלל, משבחים הורים על עמלם בחינוך ילדיהם ועל מסירותם הרבה.

נוסף לזאת, טבע האדם להשקיע ולעמול באחרים אך לא בילדיו שלו, הן מפני שהם הבבואה שלו וכאשר ילדיו לא מצליחים כביכול הוא הלא יוצלח. והן מפני שקשה להורה לקבל כיצד ילדיו מסוגלים להשיב רעה תחת טובה אשר גמלם. והן מפני שכאשר משקיע באחרים הם משיבים לו במלות טובות ותושבחות, משא"כ בבניו שזו היא מחובתו. והן הן הדברים אשר צריכים לחזק ידי האדם למסור עצמו למען חינוך ילדיו, דלא לחינם הסטרא אחרא מקשה מאוד בזה כי הוא יודע שזהו קיום עם ישראל שהרי כתוב על אברהם אבינו שהסיבה שכרת ה' עמו ברית 'כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט' (בראשית יח. טו). וא"כ היא הנותנת לעשות במלוא הכח ובמלוא המרץ למען חינוך ילדיו.

יש אנשים הנשענים על מה שאמרו חז"ל (בבבא קמא) ת"ר מעשה בבתו של נחוניא חופר שיחין [לעולי רגלים ומים מתכנסים בהן והיו שותין הן ובהמתן] שנפלה לבור הגדול ובאו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא. שעה ראשונה אמר להם, שלום [שעדיין יכולה לחיות]. שניה אמר להם, שלום [כנ"ל]. שלישית אמר להם, עלתה [שכבר אינה יכולה לחיות שם]. אמר לה, בתי מי העלך? אמרה לו, זכר של רחלים [זה אילו של יצחק] נודמן לי, וזקן [זה אברהם] מנהיגו. אמרו לו, נביא אתה [לידע שלא תמות]? אמר להם, לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא דבר שהצדיק מתעסק בו [בטורח עשייתו] יכשל בו זרעו. ע"כ. ועל כן נותנים נדבה ואף ברוחב לב, לתלמודי תורה ולעוסקים במלאכת קודש זו, ואומרים, זכות זה תעמוד לנו שילדנו יהיו יראי ה' ותלמידי חכמים וכו'. והן אמת שדבר זה אמת לכשעצמו, אך כל זה דוקא אם הם גם משקיעים בחינוך ילדיהם ולא מתנערים ומשליכים חינוך ילדיהם אחר גיומם, או על מוסדות החינוך אשר בניהם מתגדלים שם. וראיה פשוטה ונוכחה לזה, ששם בהמשך הגמרא מובא: אמר רבי אבא, אע"פ כן מת בנו [של נחוניא] בצמא שנאמר (תהילים נ. ג) וסביביו נשערה מאד מלמד שהקדוש ברוך הוא מדקדק עם סביביו כחוט השערה. ר' חנינא אמר, מהכא (תהילים פט. ח) אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו. ע"כ. וביארו המפרשים שזאת מפני שלא היה מכסה את הבורות. ועל אף שמצד הדין היה פטור מלכסותם כי מסרם לרבים, מ"מ הקב"ה מדקדק עם הצדיקים. ע"כ. וא"כ נלמד מזה למי שמתנער מאחריות בתירוצים סגוליים, שאין בדבריו ממש, ומחובת האדם לחנך ילדיו תמיד בכל עת ובכל זמן. ורק אחר שיעשה חובתו כלפי בוראו יסייעו לו צדקותיו שלא יכשלו בניו בדבר שהוא טורח ועמל בו.

יבורך משפע בריכה העליונה, האישי הצנוע והנהגתו, והוא יושב פאר בכפר סגא, וידיו רב לו בהיוזק התורה, וברפת במסורת אבותינו הנאמנה, אך חפץ בעילום שמו הייז. יה"ר מלפני שוכן שמיא, שיתמלאן כל משאלת לבו לטובה, ויראה ברכה בעמלו, ויהיו בניו מאירים בתורה ובקדושה כחמה בעהרי יומא, אכ"י

מחידושי רבותינו

פתרונות 'לפרשת בראשית'
אחוזה חידה! היונה לה' פירטה ולנח
רמזה עיין במדור דרכי החינוך.
הזוכה בהגרלה: יונדב דחבש.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

יהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים וכו' ויאמר
אליו אני א-ל-ש-ד-י התהלך לפני והיה תמים
(בראשית י"א)

י"ל, למה אמר לפני היה לו לומר התהלך בדרכי ולמה נקט לשון פני.

והנה רש"י ז"ל פירש הדבק בעבודתי. וידוע שעבודת ה' היא קיום התורה ומצותיה. עוד כתבו
המקובלים ז"ל שתורה שבכתב נקראת פני חמה ותורה שבעלפה נקראת פני לבנה סוד ת"ת

ומלכות וזהו שנאמר פנים בפנים שהם פני הת"ת ופני המלכות (עיין ערכי הבנויים אות פנים) ועלפי זה יובן
מאמר הב' התהלך לפני היינו שהקב"ה מזהירו על קיום התורה ומצותיה שבהם תלוי קיום העולם ואפשר דמזה
למדו רז"ל במ"ש שקיים אברהם אבינו ע"ה כל התורה ואפילו עירובי תבשילין שהיא ממצות דרבנן, ולזה נקט
לפני, הרומז על התורה שבכתב ושב עלפה. עוד הזהירו ואמר והיה תמים ר"ל שעבודתו לה' תהיה בתמימות ולא
בחקירה לאמר מה טיבה של מצוה זו ולמה צונו עליה וכיוצא בזה וכמ"ש בספר הברית שתורתנו הקדושה היא
אמונית ולא על פי החקירה ואז תהיה אמונתו שלימה ותמימה וכן עשה. והנה יש לחקור למה לא הזכירו חז"ל
אלא מצות עירובי תבשילין ולא אחת משאר מצות דרבנן, ולעניות דעתי נראה מפני שמצוה זו קרוב דעת האדם
לחקור עליה ולומר דמה צורך לעירובי תבשילין. תינתן עירובי תחומין וחצרות ומבואות דיש בזה משום הכנסה
והוצאה מה שאין כן תבשילין, לכך הזכירו חז"ל מצוה זו לומר שאפילו מצוה זו שקרובה דעתו לחקירה קיים
אברהם אבינו ע"ה בתמימות ובאמונה שלימה ומעשה אבות ילמדו בנים.

(יעף חיים' למהר"א נדף זצ"ל)

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

אלוהי חיה!
מלכת בשמה היתה ראשיתה
ולאחר מן משמותיה לבעלה
נבחה זמרה ונפקדה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

ביאורים ודקדוקים בנוסח ברכת השנים

כתב מהרי"ץ ב'עץ חיים' ח"א דף ק"ח ע"ב: כל מיני תבואתה. כל מיני פירות נק' תבואה ע"ש ותבואתה מרבה למלכים (רד"א):
ושבע את העולם כולו מטובך. ה"ג וכ"כ הרא"ש בתשו' כלל ד' סי' כ' וקאי על הקב"ה ולא על השנה וכן בכל הברכה ע"ש ועפ"ז תבין
דאין נכון לומר ומלא ידינו מברכותיך לפי שהיא ברכת השנה ומה לנו להכניס עצמינו בה ודברי רד"א צריך לעיין מינה וביה:
כשנים הטובות. ול"ג לברכה דלמה לו להזכיר ברכה שני פעמים ודו"ק. במס' מגלה מה ראו לומר ברכת השנים בתשיעית כנגד מפקיעי
שערים שני זרוע רשע ורע תדרוש רשעו כל תמצא ודוד כי אמרה בפרשה תשיעית אמרה ובירושלמי א"ר אלכסנדר תיקנו ברכת
השנים ברכה ט' כנגד קול ה' שובר ארזים שהוא עתיד לשבר כל מפקיעי שערים פ"י והוא השם הט' שבמזמור (רד"א) ובמדרש כשזרע
יצחק ומצא מאה שערים פתחו מה"ש ואמרו בא"י מברך השנים: (ור"ל שנתברך בשנה ההיא ששיערו בה אחד והביא מאה שערים):
נוסח תחלת ברכת השנים לעולם בין בימות החורף בין בקיץ כך הוא. ברכנו ה' אלדינו בכל מעשה ידינו וכו' ובימות הגשמים מוסיפים
בה ותן טל ומטר וכו' והכי מוכח לישנא דתלמודא דקאמר מזכירין גבורות גשמים בתחית המת' ושאלה בברכת השנים דמשמע דכי
היכי דנוסח ברכת תחית המתים לא נשתנה תחלתה רק שמוסיפין בתוכה ענין המאורע כמו כן ברכת השנים תחלתה ותכליתה לא
נשתנית משאר ברכות אלא שמוסיפין בה ותן טל ומטר וכדרך שמוסיפין בשאר ברכות ענין המאורע ולעולם דפתיחת ותכלית הברכה
לא ישתנה. והרד"א כ' דבספר מתחילין ברכת השנים בימות הגשמים ברך עלינו ובימות החמה ברכנו ויש מקומות שמתחילים לעולם
ברך עלינו אלא שמשנן בין טל לגשם בלבד. ומנהגינו יותר נכון דהכי נראה מלישנא דמתני' ותלמוד וכמו שברכת אתה גבור לא
נשתנית פתיחתה אלא שמזכיר בה גשמים כמו כן ברכת השנים וגם נוסחת הרמב"ם בסדר התפלות ברכנו ה' אלדינו וכו' ותן טל ומטר
וכו' ואעפ"י שבפ"י המשנה הביא הנוסח ברך עלינו וכו' הנה בחיבור היד כתב בהיפך וק"ל דכל מקום דפליג מפ"י המשנה לחיבור הלכה
כחיבור דבתרא הוא ועוד דעשאו הוראה השוה לכל נפש לכל ישראל כדכתבו בעלי הכללים ושוב ראיתי להטור סי' קי"ז וז"ל ובאשכנז
אין משנן בה כלל אלא ששואלין בה מטר ע"ש ועיין ט"ז ז"ל סי' רצ"ד דדייק מהגמ' לענין הבדלה בתפלה כמ"ש כדיוק שכתבנו תהלה
לש"י: וכן מצאתי להריטב"א במסכת תענית דף כ' ע"ג שהוכיח ודקדק כמו שדקדקו וסיים אבל בארצות הללו נהגו להחליף הברכה
בין ימות החמה לימות הגשמים ואין לנו סמך למנהגם דעיקר השאלה הוא לומר ותן טל ומטר וכו' ע"ש. עכ"ל מהרי"ץ זצ"ל.

והרב שמעון צאלח זצ"ל בהערותיו לתכלאל כתב בדף ק"ח ע"א וז"ל: ברכינו. ה"ג הן בחורף הן בקיץ והיא נוסחת כל התכא'
הקדמוניות והמאוחרות אחידה. ועוד זכינו עתה בהתגלות פ"י התפלה של מורינו הרב רבי שלם שבזי זצ"ל וראיתי שהוא גו' תמיד
ברכנו וכן מהר"י טיבב בפ"י להרמב"ם. ואעפ"י שכ' מהרי"ץ ז"ל על השינוי ברמב"ם בין החיבור לבין פ"י המשנה, וסוגיין כהחיבור, עיין
במבוא ד"ה ודע מש"כ ע"ז. נוסח כל הברכה בתכלאל היא אחידה בכללם מהר"י ונה כמו בע"ח.
ברכינו. דכ' וצויתי את ברכתי לכם. וברך את שנותינו. ע"ש וברכתי לכם את השנים. בטללי רצון. ע"ש אם יהיה השנים האלה טל
ומטר. ברכה. דכ' גשמי ברכה יהיו. ונדבה. דכ' גשם נדבות תניף אלדיים. ותן טל וכו' האדמה. דכ' ואתנה מטר על האדמה, ונראה
שהוסיפו תיבת פני לאפוקי שלא יהיו במקומות שאינם צריכים. ושבע וכו'. דכ' ויאכלו וישבעו וישמנו ויתעדנו בטובך. ורוה פני תבל. ל'
שובע כמו כוסי רויה. מעושר וכו'. ל' חכמים הוא וע"ש רבת תעשרנה. ושמרה והצילה וכו' הזאת. ע"ש תמיד עיני ה' אלדיך בה
מראשית השנה ועד אחרית שנה. מכל מיני משחית. דכ' ולא יתן המשחית לבא. ומכל מיני פורעניות. ל' חז"ל ע"ש בפרוע פרעות
בישראל. ותן לה אחרית. ע"ש כי אחרית לאיש שלום. ותקוה. דכ' מקוה ישראל ה'. ושובע. דכ' ואכלתם לחמכם לשובע. ושלום. דכ'
ונתתי שלום בארץ. וברכה וכו' דכ' והורדתי הגשם בעתו וכו'. מברך השנים. דכ' וצויתי את ברכתי לכם.

- לרפואת שירה בת נח לוי בשכחע"י
- לרפואת שושנה בת יחיא רייבי בשכחע"י
- לזש"ק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה
- לרפואת יוסף בן משה דנין בשכחע"י

הוי מתפלל בשלומה של מלכות

מובא במשנה (אבות פ"ג מ"ב) 'הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו'. וכך נהגו אבותינו שבכל שבת ושבת היו מברכים את המלכות לאחר קריאת ס"ת. ומוהר"ר עמרם קרץ זצ"ל בחיבורו 'סערת תימן' עמ' ע"ט כתב בזה"ל: לפנינו מעת קבלתי מהאמאם תעודת המנוי, נהגתי לכתוב לו מכתב ברכה בחג הקרבן שבכל שנה. ועל כל ברכה קבלתי בכתב ידו הודאה ושפע ברכות. גמולו אשלם, להעתיקם לכבוד זכרון שמו הטוב. נוסח ברכותי העתקתי של מקצת שנים יען שהשאר ענינם קרוב. אולם תודותי כתבתי בשלימות עד השנה שאחריה נהרג על קדושת שם. (עיין נספחות קטע ה').

ברכות שהגשתי לאמאם ותודתו בשנת התש"א לא יצא האמאם יר"ה להתפלל בכנופיא בחג הקרבן כנהוג. השמועה נפצה כי חולה הוא. נמס כל לב וכשלו ברכים. הקהל יחד נזעקו ונתקבצו לבתי כנסיות להתפלל אל ה' להחיותו לשלוח רפואה למחלתו כי רק בשלומו יחיו בשלום, ויעתר להם ה' ואת עצמותיו החליץ. בזמנו כתבתי אליו מכתב ברכה בשם הקהלה תודה והודאה לאל שומע תפלה. ראיתי להעתיקו עם תשובת מלכנו האדיר יר"ה להראות מהרת לבו ואהבתו לכל החוסים בצל מלכותו ותקותו לתשועת ה', זהו נוסחו: (תרגום) בשם ה' הרחמן הרחום.

מעלת מלכנו שליט טובתנו אדון המאמינים הבוטח בה' אלדי העולמים יחזקם ה' וירוממם אמן. ביום חמישי שני חג הזבח המאושר חשו עבדיכם המתענגים במתק צדקם לכל בתי הכנסת ונתאספו קטנם וגדולם זקן וצעיר בבתי תפלתם והם צמים בעת שספר התורה מורם לפניהם להגיש תפלותיהם וטובי התחנות לפני יוצר הנמצאים סומך נופלים שיחלים וירפא למלכנו אדון המאמינים, ויסיר ממנו כל חולי ויסלק ממנו כל כאב. ויעניקו הבריאות השלמה והאושר הכללי. וינצור בנו הנכבדים וירוממם בתשועה ויכולת שהוא יכל על כל. נוסח התשובה:

בשם ה' הרחמן הרחום ירפאכם ה' ינחנו ואתכם אל אהבתו ורצונו.

כבר התבוננו במה שכתבתם ושמחנו בכך. ותודה לאל אלדי העולמים עבר רוב המיחוש. נשאל מה יתעלה שימלא תקותינו לטובה ולתועלת בני אדם. וה' אמר דרשוני אענה לכם. שלום.

ובחדש תמוז משנת התש"ב קפץ עליו חולי אנוש וכל הקהל הרבו תחנוניהם בכל בתי כנסיות, עדי נשמע קול בשורה כי נרפא ושב לבריאותו. מרוב שמחה הגישו הקהל תשורה עגלת בקר. ואני כתבתי על שמם מכתב הודאה לה' אשר הפליא חסדו וטובו בתנו רפואה שלימה חיים ושלום למלכנו הרחמן, מרגוע לנפש עבדיו החוסים תחת צל צדקתו ורחמנותו, זהו נוסחו: (תרגום) בשם ה' הרחמן הרחום

נודה לשם המרומם שמו. ונודה לבוראנו על טובו ונעמו, במה שהעניק לברואיו המקוים חמלתו ורחמיו, על חזור בריאות ורפואת מי שמנהו שליט על עמדי. ונתן בלבו צדק וחמלה למסכנים המסתופפים תחת שלטונו מלכנו אדון המאמינים הבוטח בה' אלדי העולמים. יתמידו ה' בריאות ושמחה.

נודה לה' עונה התפילות. מסיר חליים אחר שברא הרפואות. ונשאל מלפניו למען שמו הגדול בזכות שלוחיו הנכבדים שיתמיד קיום מלכנו אדון המאמינים ובניו המכובדים מלווים בריאות ושלום. ומאושרים בתשועה ויכולת, שהוא שומע תפלות, אמן. וזה נוסח תשובתו בכתב ידו

ייטיב ה' מצבכם כולכם, היטבתם במה שכתבתם מה שלא יוכלו הרבים לעשות כמוהו, ואנו מודים לה' יתעלה על נעמו ועל מה שגור עלינו. ונקוה מלפניו להנחותינו לאהבתו ורצונו. וטובתו הכללית לכל הארץ, וסלוק כל נזק ורשע, כי מלפניו נשאל אהבה ונקוה באלה. שלום. א"ה. ואין ללמוד מזה לארצנו הקדושה שכל הממשלה שכאן קמה כנגד תורתנו ורוצה לקעקע כל מקום של קדושה וטהרה. וה' הטוב ישיב כולם בתשובה שלימה לעשות רצונו כרצונו ולעבדו בלבב שלם.

בדרכיהם אתהלך...

כאשר זה לא לרוח הרב (ח"ב)

כל הקהילה הוכתה בתדהמה. הנוגעים בדבר פנו לרבי עובדיה, וביקשו ממנו שיפעל לתקן את המעוות, כי רבים הם העלולים להיפגע קשות, ואף חיי המקדש בסכנה.

רבי עובדיה כתב מכתב לרבינו, ושלחו בידי שליח מהיר שיגיע תוך יומיים וחצי. מתשובת רבינו זצ"ל, ניכר שהודעו עמם ממש מן ההתגרות באומות. בין דבריו כתב: "אנא אחי, אל תגרמו לשואה ביהדות. כל הזמן אנו מחפשים איך למצוא שפה משותפת עם המוסלמים, כדי שניצל מסכנתם. דעו לכם, שאם יתפרסם הדבר ברבים, העניין יגיע עדינו. הדברים נשמעים. אנא, ראשי הקהילה, עשו הכל כדי להעלים את הדבר, באופן שלא ימצא האיש באותו האזור".

רבי עובדיה נסע אל הרב המקדש והוכיחו על מעשהו, אלא שהרב המקדש הודיע שאינו יכול לעשות דבר כדי לשנות את המצב. רבי עובדיה חשש לעצמו, ושב לעירו. אבי הנערה פנה לשופט העיר, שהוציא צו כי חייבים עשרה יהודים לעמוד בזמן הקידושין, ובסופו של דבר נאלצו לעשות כדבריו, ואחד מהם כתב לה כתובה.

והנה, הבעל לקח אותה ויצא עמה לכפר אחד, רחוק מאותה העיר, אך בערב שובו אל הכפר נפטרה האשה ללא כל סיבה ידועה:

(המאור הגדול עמ' מ"ח)

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב סעדיה בן דוד צפר זצ"ל היה שוחט וממנהיגי הקהילה בישוב ביחאן לפני כמאה שנה. תנצב"ה.

בלע"ה...
ירבו כמותם
בישראל
על זכותם העולם
עומד

תפארת בנים

חוזרים לשגרה
הברוכה
מתלמידי כיתה
א' בתפילה

להתרגש כל פעם מחדש! ילדים בגילאי 3-4-5 עלו לקרוא בס"ת בשמחת תורה 'ולאשר אמר' כמנהג אבותינו הקדושים, הלא המה הילדים הצדיקים:

מאיר דחבש נ"י
אליהו מעטוף נ"י
ינון קרני נ"י
שמעון דחבש נ"י

יה"ר שיגדלו
במעלות התורה
והיראה בדרך
ישראל סבא,

ויהיו תלמידי חכמים נכונים וידועים, מאירים בתורה ובמעשים טובים

מבצע 'תפילה בהתמדה' אשר זכו וקיבלו סידור מתנה
ה"ה אחיאל שמחוי, יוסף שיאהי נ"י

יה"ר
שיתקבלו
תפילותיהם
ברצון,
אכ"ר

הזדמנות פז!

חולקו לתלמידי הכיתות
חוברות אשר בהם
מובאים הלכות הליכות
ומנהגי אבותינו, הנושאים
פרסים ובנוסף הן כלי
השתמשות לעידוד
התלמידים במהלך
החודשים הבאים.
המעוניין ליטול זכות
בזאת להצלחת לע"נ
וכו"ב, יצור עמנו קשר
050-4150896

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או בנייל:
e0504150896@gmail.com

פניני הלכה

המשך מהעמוד הראשון
כי מי שאינו אומר דבר בשם אומרו, גורם לשכינה
שתסתלק מישראל. והאומר דבר בשם אומרו, מביא גאולה
לעולם:

ובענין יצחק שם האריך ודן בכל פרטי ההלכה. עוד כתב שם בזה"ל: ופעם אחת ישבתי אצל חכם אחד זקן שגם הוא מחבר ספרים (ברית עולם על הלכות שבת, ושו"ת או נדברו), ואמר לי, תמיהני בראותי בספרך שאתה מסיים ודוק. בשלמא דורות קודמים לחיי, אבל בזמנינו זה נראה כהתפארות כאילו שהדברים בודאי נכונים ואין לערער עליהם. והשבתי לו, חלילה לי, ולא כן היא כוונתי. רק כיון שרבים מהלומדים רגילים לרדות מיד במחשבה ראשונה, שלא לקבל התירוץ או הסברה המחודשים שלמחבר כידוע. על כן אני אומר אליהם, מתון מתון. אל תחשבו כי בקלות כתבתי, רק אחר העיון והרקדוק. וגם לי לבב כמוכם וידעתי כי אפשר לטעות בדבר ולהבין שלא כן הוא. על כן גם אתם אל תמהרו להשיב אלא תדקדקו ותמצאו האמת. אכן אם אמנם גם אחר שעיינתם הדק היטב, עדיין נראה לכם בהיפך, אזי בודאי הרשות בידכם לחלוק, שאיני אומר קבלו דעת, וכך היא דרכה שלתורה. ונענע לי בראשו. ובכמה מקומות עמדתי בס"ד לבאר עומק כוונת מהר"ץ בכתבו "ודוק", כגון בנפלאות מתורתך פרשת ראה על פסוק ולא תחוס עינך ד"ה ותבין. וע"ע מ"ש בס"ד בלשון חכמים מרפא, לגבי הסוברים בטעות כי דוק הוא ראשי תיבות ודוחק קצת, או פתרונות אחרים שאינם מתקבלים על הדעת. וכיוצא בענין דלעיל, שמעתי כי יש מי שסובר שבזמנינו אין לכתוב בסגנון ונראה לענ"ד או כיוצא בזה, שנראה אדרבה דרך גאוה להראות עושר דעת, אלא יכתוב נראה לי סתמא. ולא נהירא. ויש להעמיק ולהתבונן בדבר. שו"ר בסוף הקדמת מהר"ש מזרחי עדין לספרו סוכת שלום על בבא קמא בזה"ל, לא כתבתי בספרי הזה לישון ונלע"ד או נראה לי, כי מה אני ומה דעתי, ולא כתבתי אלא לישון ונראה לומר ע"כ. וכמדומה אני שבספרי הבא"ח גססן אינו כותב בלשון נלע"ד, ונדפס על זה מעשה שאמר כן חכם אחד לדביתהו דהבא"ח. וע"ע מ"ש בס"ד בנפלאות מתורתך על פסוק אשר נשיא יחטא, ד"ה זאת ועוד.

לזשיק
יובל בן דוד
ורות בת זכריה

לזשיק
שלום בן יעקב ומירב
טליה בת מנשה